

دانش آموختگان و تنگنای ناکارآمدی

احمد جمشیدی

دانشیار معدن و محیط زیست

در حال حاضر بسیاری از دانشگاه‌ها در زمینه آموزش تئوریک بسیار موفق عمل می‌کنند و این از نقاط قوت سیستم آموزشی ما به‌شمار می‌آید. اما متأسفانه به‌دلیل محدودیت‌های آزمایشگاهی و تجهیزات در بخش عملی، نقایص متعددی به چشم می‌خورد. در نتیجه، باید بخش عملی آموزش در مقطع کارشناسی جدی‌تر گرفته شود و این مهم سهم بیشتری در دوره تحصیلات تکمیلی و دانشگاهی پیدا کند. یکی از نکات مهم و مغفول مانده در برنامه‌ریزی‌های آموزشی کشور، چه در بخش تئوری و چه در بخش عملی، لزوم آشنایی با فناوری روز و بازار کار به‌محیط‌زده است. این امر باید هم در دانشگاه و هم صنعت مورد توجه جدی قرار گیرد. همچنین، تقویت ارتباط دانشگاه‌ها با معادن و صنایع معدنی با توجه به بخش آموزش عملی و استفاده از امکانات صنایع از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌تواند در حل چالش‌های این بخش بسیار راهگشا باشد. اما ضرورت مهارت‌آموزی قدری است؟ به گمان من، همه فارغ‌التحصیلان دانشگاهی باید دوره‌های مهارت‌آموزی را بگذرانند، زیرا تا کار به‌صورت تجربی و عملی انجام نشود، آموزش شکل جدی به خود نمی‌گیرد و دانش‌آموخته فضای اشتغال با سال‌ها از عمری که می‌تواند زیروهم کار را بیاموزد و تئوریک کسب کند. بنابراین برگزاری چنین دوره‌هایی چه در خلال دوران تحصیلات تکمیلی و چه پس از آن در زمان اشتغال به کار، از جمله راهکارهای مناسب افزایش کارآمدی نیروی انسانی معدن است. البته با توجه به نوع برنامه‌ریزی‌های آموزشی اساتید محود، این‌ها می‌شود معادن و صنایع معدنی. به نظر من، بهتر است متولی برگزاری دوره‌های مهارت‌آموزی، انجمن و نظام‌مهندسی معدن باشد. ناقصه‌ی پیداست که دانشگاه‌ها نقش بسیاری در تقویت تشکلهای معدنی دارند. یکی از مهم‌ترین مزایای ارتباط میان این دو بخش، آموزش و آشنایی اشتیاق‌برانجام در همکاری با انجمن‌ها و تشکلهاست که به‌تبع آن با بازار کار آشنایی پیدا می‌کند و شرایط ورودشان به حوزه عملی تسهیل می‌شود. همچنین از آنجا که در زمینه‌های تئوری آموزش، دانشگاه‌ها معمولاً روزآمد هستند، تقویت ارتباط تشکلهای معدنی با دانشگاه‌ها یکی از راهکارهای اصولی ایجاد ارتقای کیفی بخش صنعت معدن بود و این امر برای نیروی جوان و با انگیزه دانشجویی اشتیاقی دوچندان ایجاد خواهد کرد. در حال حاضر، متولی نقش جذب دانشجویان سازمان صنعت و معادن دانشگاهی در پذیرش دانشجویان در رشته معدن، اگرچه شاید این شیوه پذیرش متناقض تحصیل در رشته معدن، با در نظر گرفتن جمع‌بجاء، ناگزیر باشد اما روش جذب دانشجویان کارآمدی نیست و نیاز به اصلاح روش جذب دانشجویان احساس می‌شود. یکی از راهکارها (ضمن حفظ شیوه فعلی پذیرش) می‌تواند جذب دانشجویان با مشارکت صنایع معدنی و صنایع معدنی (باتوجه به نیاز صنعت) باشد. همچنین برخی دانشجویان در دوره‌های خاص مورد نیاز صنعت که حتی دروس و سرفصل آنها نیز متناسب با نیاز صنایع و با لحاظ کردن نظرات انجمن طراحی شود، نیز می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد. یکی از پیشنهادهایی در این خصوص، زمینه‌تخصصی نوافقی و رفع چالش‌ها، جذب دانشجویان و نیروی متخصص برحسب نیاز در مناطق و استان‌هاست. جذب دانشجویان برحسب نیاز صنایع موجود در هر منطقه، آموزش و ارتقای مهارت آنها و سپس قرار دادن رشته شغلی مناسب به آنها بدون تردید اقدامی راهگشا در کاهش کمبود نیروی کار فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و همچنین رفع نیاز صنایع خواهد بود.

دیدگاه

یک کارشناس مسائل بین الملل تشریح کرد

دلایل تغییر رویکرد عربستان در تعامل با کشورهای منطقه

یک کارشناس مسائل بین‌الملل ضمن تشویح دلایل فیکر ویکرد عربستان در منطقه خاطر نشان کرد: در آینده قدرت‌های جدیدی در تحولات بین‌المللی شکل می‌گیرند، برزیل، چین، روسیه و از همه مهم‌تر ایران می‌توانند قدرت‌های آینده عرصه بین‌الملل باشند. حمید صالحی در گفت‌وگو با ایسنا در تحلیل خود درباره اینکه چرا وریکدر و مواضع عربستان در ارتباط با کشورهای منطقه پس از توافق ایران در پکن تغییر کرده است؟ گفت: واقعیت این است که هژمونی آمریکا دیگر رو به پایان است و این سالها را هم آمریکا، جمهوریخواه، کم‌وکرات‌ها و حتی اروپایی‌ها متوجه شده‌اند که قدرت و هژمونی آمریکا رو به افول است و آنچه بخوایم یا نخواهیم قدرت به سمت شرق و حوزه اینقیاباسفری که رئیس‌جمهور چین در کردستان داشت، به پانچینف در حال نقل مکان است. وی خاطرنشان کرد: در کنار این قیاباسفری که رئیس‌جمهور چین در کردستان داشت، به عرب‌ها گوش‌زد کرد که حدود ۱۵۱۰ سال است که آن‌ها پیرو محض آمریکا بوده‌اند و در ارتباط با کشورهای مانند ایران، سوریه، یمن و با افغانستان پیرو سیاست‌های آمریکا و اسرائیل عمل کرده‌اند در مقابل به‌رغم هیهبت‌های میلیاردی که از ذخیره ازمی آنها صورت گرفته، چیزی از عایدشان نشده است. این استاد دانشگاه همچنین بیان کرد: در واقع این مسائل باعث شده تا عربستان در منطقه هم مغفورش باشد به همین دلیل عربستان به عنوان لیدر کشورهای عربی به این نتیجه رسیده که تغییر رویکرد داده و در منطقه سیاست تعامل را در پیش‌باید. این کارشناس روابط خارجی با بیان اینکه قدرت از غرب به سمت شرق در حال تغییر است، اظهار داشت: با توجه به اینکه اسرائیل در میان کشورهای مغفورشده، در صورتی که در آینده کشورهای عربی متحد شوند این رژیم از درون از بین می‌رود، در واقع کشورهای عربی باید جایگزینی برای خود داشته باشند و بازی را بنابزند نه همین دلیل هم به سمت تغییر و تحول در سیاست‌های منطقه‌ای حرکت کرده‌اند. صالحی یادآور شد: توافق ایران و عربستان، سفر وزیر خارجه عربستان به سوریه و تغییر مواضع کشورهای مانند کویت و امارات پیرو عربستان، حکایت از این دارد که در آینده قدرت‌های جدیدی در تحولات بین‌المللی شکل می‌گیرند. برزیل، چین، روسیه و از همه مهم‌تر ایران می‌توانند قدرت‌های آینده عرصه بین‌الملل باشند و پیوه ایران که می‌تواند در معادلات جدید قدرت بلامناع شود و بخوانند یا بخوانند ایران از قدرت‌های مثر و تعیین‌کننده در تحولات این منطقه است.

محسن رهامی در گفت و گو با «آرمان ملی»:

**بسیاری از کشورها مشکلات ما را داشتند
اما به موفقیت رسیده‌اند**

باید از تجربه جهانی برای حل مشکلات کشور استفاده کنیم

باید به سمت اصلاح چارچوب‌های مدیریت کشور حرکت کنیم

مشکلات اقتصادی جامعه با سحر و جادو حل نمی شود

نباید دروازه‌های اقتصاد کشور را به روی جهان ببندیم

آرمان ملی - احسان انصاری: نزدیک به بیست ماه از دولت ابراهیم رئیسی می‌گذرد، اما هنوز بسیاری از وعده‌هایی که وی و کابینه‌اش در ابتدای شکل‌گیری دولت به مردم دادند محقق نشده است. این در حالی است که کسانی امروز در دولت قرار دارند که در دولت حسن روحانی منتقد جدی سیاست‌های وی بودند و مدعی بودند در صورت حضور در دولت به شکل بهتری کشور را مدیریت می‌کنند. اتفاقی که تاکنون نشانه‌هایی از آن در زمینه اقتصادی دیده نمی‌شود. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف دولت و مدیریت کشور با حجت‌الاسلام محسن‌رهمی نماینده دوره هفتم مجلس شورای اسلامی و فعال سیاسی اصلاح طلب گفت‌وگو کرده است. رهمی معتقد است: «مشکلات اقتصادی جامعه با تسخیر و جادو حل نمی‌شود. مشکلات کشور ما باید بر اساس تجربه بهیچ‌اصطلاحی که کشورهای مشابه ما به دست آورده‌اند حل شود. به عنوان مثال ما باید به وضعیت کشور چین نگاه کنیم که چندین برابر کشور ما جمعیت دارد که چگونه این کشور موفق شده مشکلات خود را حل کند و امروز به یکی از قدرتهای بزرگ اقتصادی تبدیل شده است. این وضعیت درباره هند نیز وجود دارد. کشورهای دیگری مانند مالزی و اندونزی که نسبت به چین و هند جمعیت کمتر ولی مشکلات مشابهی داشتند، نیز موفق شده‌اند مشکلات خود را حل کنند. تجربه این کشورها نشان می‌دهد که عقلانیت و برنامه‌ریزی منطقی و علمی در تصمیم‌گیری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ایجاد شرایط برای رقابت اقتصادی داخلی باعث رشد و رونق اقتصاد در این کشورها شده است. مشکلات اقتصادی که امروز در جامعه ما وجود دارد تنها مختص به ایران نبوده و اغلب کشورها آن را مواجهه بوده‌اند. در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

نارضایتی‌ها در آینده به شکل‌های مختلف خود را نشان بدهد. ما نباید اجازه بدهیم گسل‌ها و گسست‌های اجتماعی در آینده بیشتر شود تا وحدت ملی و منافع ملی در آینده با خط مواجه شود.

در حالی که مهم‌ترین وعده‌های دولت حل کردن مشکلات اقتصادی مردم بود، اما این وعده‌ها تاکنون محقق نشده است. آیا رویکردی که دولت در پیش گرفته می‌تواند در سال جاری دغدغه‌ها و خواسته‌های مردم را در زمینه‌های اقتصادی مرتفع کند؟ مشکلات اقتصادی جامعه با سحر و جادو حل نمی‌شود. مشکلات کشور ما باید بر اساس تجربه جهانی و موفقیت‌هایی که کشورها مشابه ما به دست آورده‌اند حل شود. به عنوان مثال ما به وضعیت کشور چین نگاه کنیم که چندین برابر کشور ما جمعیت دارد که چگونه این کشور موفق شده مشکلات خود را حل کند و امروز به یکی از قدرت‌های بزرگ اقتصادی تبدیل شده است. این وضعیت درباره هند نیز وجود دارد. کشورها دیگری مانند مالزی و اندونزی که نسبت به چین و هند جمعیت کمتر ولی مشکلات مشابهی در پیش دارند موفق شده‌اند مشکلات خود را حل کنند. تجربه این کشورها نشان می‌دهد که عقلانیت، برنامه‌ریزی منطقی و علمی در تصمیم‌گیری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و

در شرایط کنونی مهم‌ترین دغدغه‌های مردم کنترل تورم، جلوگیری از کاهش بیشتر ارزش پول ملی، ایجاد اشتغال و... است که تاکنون رویکرد مثبتی در این زمینه از سوی مسئولان مشاهده نشده است. این وضعیت در باره مجلس شورای اسلامی که در سال پایانی خود قرار دارد نیز وجود دارد و مجلس یازدهم نیز حرکت مثبت و تأثیرگذاری در راستای مرتفع کردن دغدغه‌های مردم انجام نداده است.

که برخی دشمن تراشی‌ها هزینه‌هایی برای ما داشته است. ما باید در چنین مسائلی عقلانیت و تدبیر بیشتری داشته باشیم. از طرف دیگر اگر از عقلانیت سیاسی جهانی استفاده کنیم

به جای اینکه دروازه‌های اقتصادی خود را به روی تکنولوژی کشورهای غربی ببندیم و سراغ کالاهای بی کیفیت چینی و روسی برویم که امکان رقابت با تکنولوژی اروپا و ژاپن را ندارند، می‌توانیم با عقلانیت بیشتر در مسیر جذب سرمایه‌های خارجی و ارتباط تجاری با جهان پیشرفته حرکت کنیم. در دنیای امروز و ملایک برابری با چین با کشورهایی دیگر منافع ملی است. به همین دلیل ما باید با هر کشوری که منافع ملی ما را تأمین می‌کند و آن را تهدید نمی‌کند رابطه داشته باشیم. ما باید واقعیت را بپذیریم که رفت و آمد دولت‌ها و مجلس‌ها مشکلات استعاره ما را حل نمی‌کند. ما باید به سمت اصلاحات حرکت‌های کلان؛ مدتی حرکت کنیم.

مشاهده می‌کنید؟
 بهمان طوری که قبلاً اشاره کردم در دوره اصلاحات و نیز در دولت روحانی گام‌های موثری در این زمینه برداشته شد. با این وجود رقبای داخلی که حاضر هستند برای «دستمالی قیصریه به پا رفتن بشکنند» و موافق نبوده که دستاوردهای مهم به نام آتش آهانی تمام شود، در مسیر حرکت دولت اصلاحات و دولت روحانی سنگ‌اندازی کردند تا این دولت‌ها شکست بخورند و خود قدرت را به دست بگیرند. هدف این گروه این بود که فعلاً رقیب در اداره هیچ امتیازی نتواند شک کند، تا زمانی که خودشان به قدرت رسیدند و تمامی ارکان کشور را به دست آوردند. به نحوی که خودشان این مشکلات را حل کنند. اتفاقی که در عمل رخ نداد و آنها نتوانستند مشکلات را حل کنند.

اصطلاح ابربحران‌ها را حل کنند. همین دلیل چالش‌های داخلی مانند تورم و گرانی، بی‌ارزش شدن پول ملی، مهاجرت و نخبگان و ... عمیق‌تر شده و اقشار مختلف مردم را تحت فشار قرار می‌دهد. در شرایط کنونی ما در زمینه مسکن با چالش‌های جدی مواجه هستیم. گرانی کالای مصرفی بومیه مردم بیداد می‌کنند و سفره مردم کوچک‌تر می‌گردد. ارزش پول ملی با شیب تند، حتی بعضاً به‌طور یواشگاه پدید آمده و امروز در شرایط بحرانی قرار دارد. وضعیت نشان می‌دهد سیاست‌هایی که تاکنون در این زمینه در پیش گرفته شده موفق نبوده است و اگر این سیاست‌ها ادامه پیدا کند و تجدید نظر صورت نگیرد این احتمال وجود دارد که در آینده با بحران‌های اقتصادی از نظر قابل حل مواجه شویم. کشور ما از ظرف منابع خدادادی کم وضعیت بسیار خوبی قرار دارد و ما جز چند کشور خیلی ثروتمند جهان، به لحاظ سرمایه‌های طبیعی و نیز به لحاظ موقعیت استراتژیک جهانی هستیم. ما این وجود و وضعیت زندگی مردم رضایت بخش نیست و در شرایط کنونی مردم برای گذراندن امور زندگی خود با چالش‌هایی مواجه هستند و در واقع مدیریت و کارایی لازم برای بهره‌برداری صحیح از این منابع خدادادی و بهره‌مندی مردم از آن‌ها مشاعا مالک آن هستند وجود ندارد، تمامی این‌ها تغییر اساسی در رویکردها و استفاده از تمامی این منابع انسانی و مدیریتی کشور را می‌طلبد.

نگره

آشتی با عربستان و احیای جایگاه ایران تفاهم تهران-ریاض چگونه پویایی خاورمیانه را تغییر می‌دهد؟

آیا نزدیکی چین بین دو بازیگر اصلی در منطقه خلیج فارس بیانگر یک دوره کاملاً جدید در تاریخ خاورمیانه است؟ این سوال حتی برای بسیاری از روزنامه‌نگاران و دیپلمات‌های غربی که تا پیش از این به دنبال کشف کاره‌های تاریک و پنهان روابط ایران و آمریکا بوده‌اند، به نظر می‌رسد که در این باره ابهام و دشواری است. این اولین بار نیست که دو کشور متخاصم منطقه خلیج فارس به یکدیگر نزدیک شده‌اند. در گذشته، ایران و آمریکا به هم تلاش‌های قبلی هوازی به هم می‌زدند. سید است. اولین حوازه که میانجیگری را از تلاش‌های قبلی متمایز می‌کند این است که میانجی یک کشور کوچک یا غیرمتعهد نیست. چین امروز یک قدرت اقتصادی و نظامی است. جدای از آن، چین بزرگ‌ترین واردکننده نفت از دو کشور نفت‌خیز منطقه خلیج فارس است. همچنین سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی در هر دو کشور انجام داده است. بنابراین این نزدیکی خود را به طور موقت گسترش داده است. اگر بخواهیم به زبان روابط بین‌الملل صحبت کنیم، گفته می‌شود که پس از کاهش نفوذ آمریکا در خاورمیانه، چین به رکنانه برای پر کردن خلأ حرکت کرد. کاهش نفوذ آمریکا در تأثیرگذاری بر سیاست خارجی عربستان فرصتی را برای میانجی‌های ایجاد کرد تا حداکثر همکاری را با ایران داشته باشند. خلأ آشکار آمریکا در منطقه خلیج فارس، میانجی‌ها، شک و تردید، دشمنان آن نیست یا این موضوع برطرف کرد که دیپلمات‌ها و دانشمندان در عربستان به معنای حمایت سیاسی و روانی از اسرائیل است. این امر سبب تغییر در سیاست خارجی ایران شد. عامل دیگر در تغییر دیدگاه ایران محبوبیت محمد بن سلمان و ولیعهد سعودی به عنوان یک اصلاح‌طلب است.

همچنین باید به دیگر تنش زدایی‌ها در جهان عرب اشاره کرد. اندکی پس از ششست ایران و عربستان، ریاض میزبان نشست منطقه‌ای عربی برای بحث دربارهٔ شورش سوریه به مناسبت اعلامیهٔ «یک هیات عربستانی نیز برای گفت‌وگو با انصار... که کنترل شهر صنعا پایتخت این کشور را در دست دارند، به یمن سفر کرد. در نتیجهٔ مذاکرات، حوثی‌ها و ائتلاف تحت رهبری عربستان سعودی برای تبادل اسرا را آغاز کردند. نزدیک به ۸۰۰ زندانی برای یوپی‌سی به خانواده‌های خود با هواپیما منتقل شدند. ریاض همچنین میزبان یک هیات حماس برای استودی به یمن، چند سال پیش، عربستان سعودی به اتهام ارتباط نزدیک با جنبش اسلامی اخوان المسلمین، حماس را تحت فشار گذاشت. پادشاهی سعودی این جنبش را قبیح خطرناکی می‌داند. در سال‌های اخیر، آمریکا و اسرائیل عربستان سعودی را تحت پیمان ابراهیم به عادی‌سازی روابط با اسرائیل وادار کرده‌اند، اما اسرائیل به مانع از مذاکرات مثبت برای توافق می‌شود این است که ریاض میزبان هیات حماس و پس از آن محمود عباس، رهبر تشکیلات خودگردان فلسطین در کرانه باختری خواهد بود که حل این مساله تا حدودی دشوار است.

◀ قصد جمعی خاورمیانه

از طرف دیگر پایه‌های سه جنبه‌ای آن در ۱۹ آسفندماه ۱۴۰۱ در پکن منتشر شد. نیز از جهات مختلف دارای اهمیت است. اهمیت آن در این است که جدا از آن، خلاف نظر شیعه و سنی، اختلافات قومی فرهنگی و رقابت برای برتری منطقه‌ای، به ویژه سه انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ در کشور مجبور به حرکت در جهت مخالف شدند. نزدیک به دو سال جلسات محرمانه‌ای توسط دو طرف تحت ابتکار چین در عراق و عمان برگزار شد. این یک اقدام دیپلماتیک در سطح بالا بود که در آن بحث‌ها فراتر از تمایزات سنی فرهنگی و قومی‌گرایانه بود. این مساله برای دیگر نقاط خاورمیانه که سال‌هاست درگیری‌ها در آن جریان دارد، اهمیت زیادی دارد. در حالی که عراق، کشوری تولیدکننده نفت با اکثریت شیعه، مشتاق افزایش نفوذ و نفوذ خود است، عمان از مکتب فقه اسلامی باضای پیروی می‌کند. با مکتب حنبلی اهل سنت عربستان و مکتب جعفری شیعه ایرانی کاملاً متفاوت است. لذا پیام آشتی‌نشان و ایام‌آنگونه قابل تفاسیر است که هر چهار دهنده پیوندهای متفق در سراسر آسیا از هکته تا منجور است؛ پیوندهایی که برای دهه‌ها به شدت توسط نیروهای خارجی از هم جدا نگه داشته شده بودند. این نتیجه مهمی می‌تواند به عنوان انگیزه‌ای تقویت شده برای سرعت بخشیدن به روند کرد و پرداخت و نقل بین المللی روسیه - ایران - هند باشد. این توافق نشان دهنده قصد جمعی خاورمیانه برای بازپس‌گیری سهم سنتی خود در بازار نفت خام یا حیاتی، مجدداً اوپک تحت رهبری روسیه است. و البته، چنین که نقش بسیار مهمی در خلیج فارس خواهد داشت.